

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 123.

CLEVELAND, O., MONDAY MORNING, MAY 25th, 1931.

LETO XXXIII.—VOL. XXXIII

Zanimive vesti iz življenja naših rojakov po na- selbinah Amerike

Pevsko društvo Prešern v Pittsburghu je 16. maja na zelo lep način praznovalo 20 letnico svojega obstanka. Lepa udeležba občinstva je hvale vredna za naše ljudi v Pittsburghu. In 30. maja, na Spominski dan, pa praznujejo v Pittsburghu dvajsetletnico obstanka Slovenskega Doma.

V prijazni slovenski naselbini v Girard, Ohio, priredi dne 30. maja slovensko pevsko društvo "Zvon" iz Clevelanda velik koncert. Začetek je ob 2. uri popoldne v Slovenskem Domu v Girardu. Za plesateljce bo pa igral Hojčevski trio iz Clevelanda.

V Chicagu so se poročili sledeči naši ljudje: Mr. Anton Krapenc in Miss Ana Ribič, Mr. Ludvig Bergant in Miss Pavlina Meznarič, Mr. Frank Weimer in Miss Mary Gerbaj, Mr. Anton Dolinar in Miss Josephine Penec, Mr. John McKay in Miss Lilian Poglajen, Mr. Milan Meden in Miss Louise Winter. Vsem iskrene čestitke!

Znameniti slovenski slikar v Ameriki, Gregor Perušek, je imel razstavo svojih slik dne 8., 9. in 10. maja v Rock Springs, Wyoming, kjer je precejšnja slovenska naselbina, toda udeležba pri razstavi je bila maloštevilna. Prodanih je bilo deset slik. Sicer pa je bil naš umetnik zelo gostoljubno sprejet. Po zaključku razstave je Mr. Perušek odpotval z ženo in hčerko v Idaho. Njegovo potovanje je bilo deloma zelo neprijetno. Dež in sneg s hribi ga je močno ovirali. Blizu Rawlins, Wyoming, je njegov avtomobil obšel v blatu in so ga morali s traktorji vleči ven. Upamo, da bo njegovo nadaljno potovanje bolj prijetno.

V Detroitu je umrla Katie Marković, zadeta od kapi. Nadalje je tam umrl Fred Korošec, rojen v Yale, Kansas. Umrl je John Smith, (pravo ime Kovač), star 22 let. Bil je ubit pri vožnji z motornim kolesom. In rojak z imenom Krol se je obesil v Detroitu. Vzrok ni znan.

V Indianapolis, Indiana, je umrla Marijeta Zunk, stara 73 let, doma iz Groblja pri Št. Jerneju. Bivala je tu 32 let. Zapuščala sina in več vnukov.

"Prosveta", glasilo S. N. P. Jednote poroča, da je enotna v zadnjih štirih mesecih izplačala za \$85,000 več bolniške podpore kot so pa znašali ašesmentni članovi. Obstojeca splošna depresija povzroča izvanredne razmere tudi v bratskih podpornih organizacijah. "Prosveta" sporoča, da bo treba naložiti izvanredno naklado, ker je rezerva bolniškega sklada padla pod določeno svoto po pravilih. Tozadevno bodo članstvo glasovalo o dveh posebnih predlogih.

Smrtna kosa

V nedeljo zjutraj je preminula v Warrensville sanatoriju Louise Golf, prej stanujoča na 12815 Austin Ave. Tu ne zapuščala nobenih sorodnikov. Doma je bila iz Petrušne vasi pri Zatičini, kjer zapuščala šest let staro hčerko, starš, brate in sestre. Tu je bivala dve leti. Ranjka je bila članica društva Vodnikov Venec, SNPJ. Pogreb se vrši v torek zjutraj iz Josip Zele in Sinovi pogrebnega zavoda. Bodi ranjki ohranjen blag spomin.

* Včeraj je bilo v Indiji v splošnem puntu ubitih 500 oseb.

Verski pouk odpravljen iz španskih šol. Ločitev cerkve od države

Madrid, 23. maja. Kot prvi korak k ločitvi cerkve od države je republikanska vlada v Španiji odredila, da se primorani pouk o veri v španskih šolah zanesljivo opusti. Dasi to še ne pomeni prave ločitve cerkve od države, ker je še vedno v veljavi konkordat med Madridom in Vatikanom, in ki se more zavreči le z obojestranskim sporazumom, pa je vendar nova španska vlada izjavila, da vlada ne smatra več katoliške vere kot uradne vere v Španiji, pač pa imajo vse veroizpovedi isto veljavo. To je skrajno značilno za Španijo. Pod monarhistično vladjo je bila katoliška vera uradna vera in edina, ki je imela pravico nastopati javno. Pristaši drugih ver so se smeli le privatno zbirati, dočim so katoliki javno nastopali. Nova postava pravi, da so vse veroizpovedi enako veljavne v republiki, da lahko nastopajo vsepovsod, pod pogojem, da ne motijo javnega mira. Ta odredba pa bo morala biti potrjena od narodne skupščine, ki se bo zbrala 28. junija v Madridu. Zaeno je nova vlada odredila, da se odpravi prisilni pouk o verstvi v javnih šolah. Le oni otroci, katerih starši to zahtevajo, bodo dobivali pouk v veroznanstvu. Medtem se tudi sporoča, da je španska vlada imenovala novega poslanika za Vatikan, v osebi Luis de Zuleta, katerega pa v Vatikanu ne želijo imeti. Zuleta je "persona non grata" ali nezaželen na papeževem dvoru.

Lepa proslava

V nedeljo večer je bila širna dvorana Slovenskega Narodnega Doma zopet enkrat napolna polna našega naroda. In še mnogo sto ljudi je moralo stati. Vršila se je ljubka proslava srebrnega jubileja župnika cerkve sv. Vida, Rev. Ponikvarja. Pod vodstvom šolskih sester so naši malčki nastopili na odru tako precizno, tako ljubezno, tako dovršeno, da jih je občinstvo zamaknjeno zrl. Jubilar, Rev. Ponikvar, je z največjim ponosom zrl na to slovensko mladež, ki mu je priredila tako ljubezno slavnost, da jo bo gotovo pomnil vse življenje. G. župnika so otroci odeli s cvetjem tako obilno, da je zgledalo pred njegovim sedežem kot velik vrt. Do 1,500 ljudi je bilo navzočih. O slavnosti sami bomo tekom tedna še poročali.

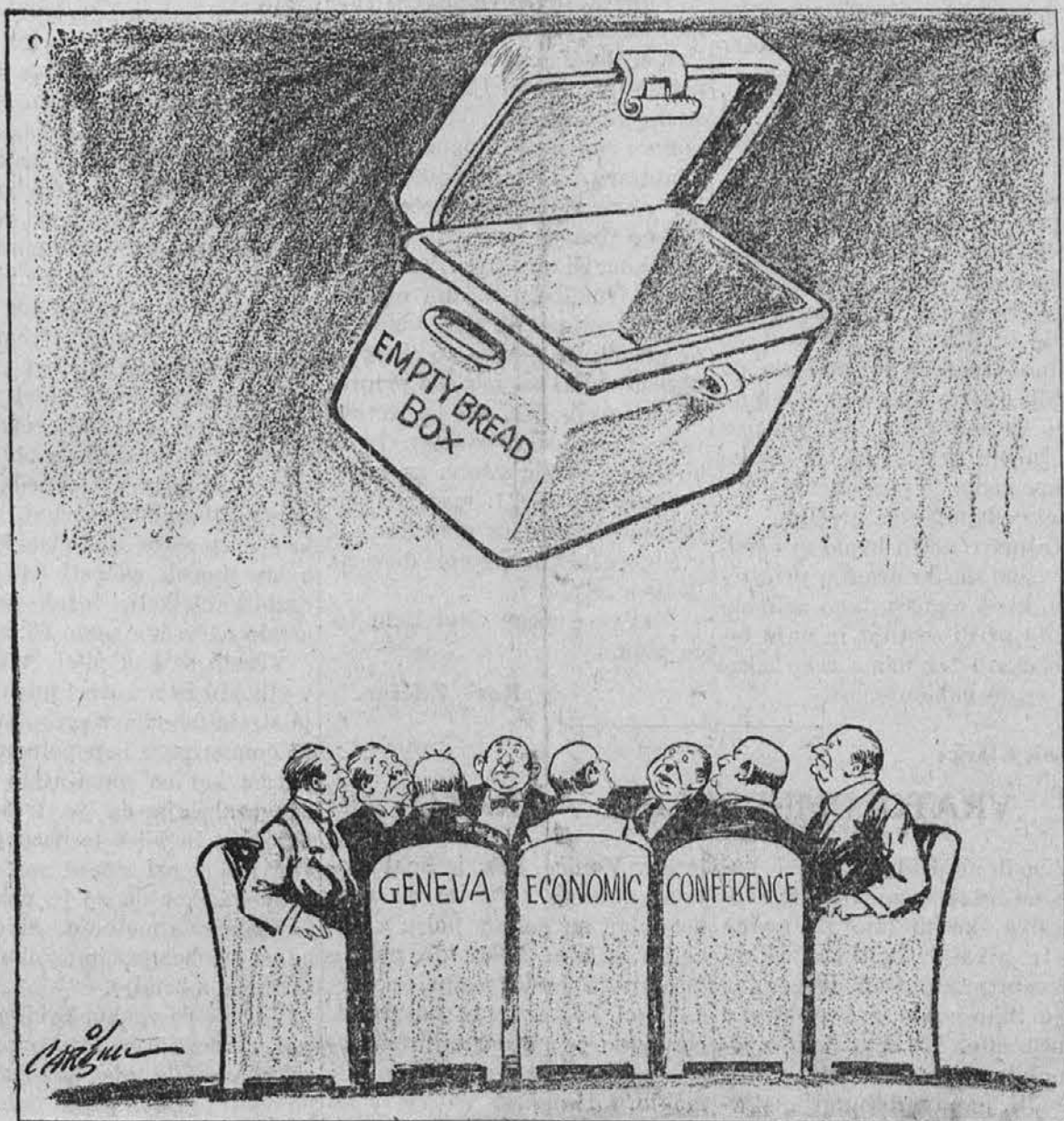
Mussolini je padel s konja in se ranil

Rim, 23. maja.—Benito Mussolini, laški diktator, je danes pri svojem jutranjem sprehodu padel s konja, oziroma ga je konj vrgel s sebe. Pri padcu se je Mussolini dovolj poškodoval, tako da je moral odpovedati sprejem bolgarskih dijakov, ki so prišli v Rim. Mussolini je zlasti po obrazu močno ranjen.

Garfield samomorilec

V soboto zvečer se je na svojem domu v Mentor, Ohio, v bližini Clevelanda, ustrelil 39 let stari John N. Garfield, ki je vnuk bivšega umorjenega predsednika Zedinjenih držav, James Garfielda. Kaj ga je gnalo v smrt, niso mogli dognati.

Državniki v Genevi pri posvetovanju radi kruha

Bivši notranji tajnik ne želi iti v ječo. Pritožil se bo na najvišjo sodnijo

Washington, 23. maja. Albert B. Fall, kabinetni tajnik notranjih zadev pod predsedništvom Hardinga, ki je podelil za skupnino \$100,000 raznim petrolejnim interesom za \$100,000, 000 vredne zemlje, in ki je bil obsojen na 90 dni zapora tozadevno, se je sedaj izjavil, da se bo pritožil na najvišjo sodnijo, da revidira njegov slučaj. Obravnava o njegovem slučaju pa ne more priti na vrsto pred enim letom. In če bo Fall spoznal tudi na najvišji sodnji krivim, da je bil na imo še vedno priliko, da dobi od predsednika pomilostitve, ali pa naprosi distriktno sodnijo, da mu kazen odpusti radi "slabega zdravja." Kot znano, je Albert Fall, ko je bil kot tajnik notranjih zadev, prodal petrolejnim interesom nad \$100,000,000 vrednosti vladne zemlje, iz katere so petrolejni magnatje dobivali milijone dolarjev petroleja. Predsednik Harding je radi tega škandala naglo umrl, dočim se je obravnava proti Fallu in drugim vlekla leta in leta ter je veljala vladno stotisoče dolarjev, toda republikanci se znajo skrbeti, da svojih pristašev ne pošljejo v ječo, katero so tako sijajno zaslužili.

Nova slaščičarna

Kot nam poroča Mr. Jos. Pograjc, je Mr. Jos. Post, 6703 Edna Ave., kupil od Mr. Andy Kavčnika slaščičarno na 1128 E. 71. St. Mr. Jos. Post in njegova soproga sta člana "Vesele družbe," in gotovo bodo vsi prijatelji in znanci v njih novih prostorih zelo dobro postreženi, za kar garantira tudi Mr. Jože Pograjc, ki si zna vedno dobiti dobrega gospodarja.

Rojak ponesrečen

Na roki se je poškodoval v tovarni Mr. Anton Štrukelj, 12509 Maple Ave. Moral bo ostati doma par tednov.

Nekaj drobnih novic iz naselbine Barberton

Dne 4. junija bo graduiralo iz Barberton višje šole 115 dijakov. Med temi je 14 slovenskih fantov in deklet. In izmed vseh se je najboljšje odlikovala skozi vsa štiri leta pohajanja v višje šole Miss Josephine Platnar, ki je edina Slovenka med šestimi, ki je bila izvoljena v National Home Society. Imena ostalih graduantov so: Miss Anna Šemcov, Miss Mary Rihtar, Mr. Frank Tonya, Miss Stefanija Matozel, Mr. Frank Cimperman, Mr. Martin Šerjak, Mr. Andrew Likan, Miss Angeline Beg, Mr. Louis Grebenak, Mr. Andrew Repar, Miss Olga Bombach, Miss Mollie Frank, Miss Marie Goranc. Iskrene čestitke dijakom kot tudi njih staršem. — Ob neki svečani priliki je John Učič iz Tuscarawas Ave. rekel svoji ženi: "Če bo sin, pa bom kupil avto, da se bomo vozili. No in ker je bila hčerka, pa seveda obljuba ni držala, in Mr. Učič, tu di ne bi kupil avtomobila, ampak Mr. Avgust Montz, slovenski prodajalec Ford avtomobilov, mu je tako sladko govoril na srce in slikal dobrine avto vožnje, da se Mr. Učič ni mogel ustavljati. Sedaj se že vozi, pa tudi hčerko in ženo, in pravi, da mu ni nič kaj žal.

Dobra zabava

Slovenski demokrati klub je imel na domu odvetnika Wm. Kennick prijetno card party. Prvo nagrado je dobil Frank Golob, drugo John Speech Jr. in tretjo John Wenzel. Po igranju kart se je priredila navzočim zakuska, in Joseph Kalister ter Edward Hočevar sta prijetno zalagala na svoje instrumente.

Avto žrtve

Letos je bilo v Clevelandu ubitih 80 oseb od avtomobilov, lansko leto v istem času pa 94.

* Kitajska vlada namerava upeljati latinico v kitajsko slovnico.

Ali so nemški vohuni vrgli bombo radi katere je bil obsojen Mooney

San Francisco, 23. maja. — Sednik Wood je danes odredil novo preiskavo v slučaju delavskih voditeljev Mooney in Billings, ki sta bila obsojena v do smrtni zapor, ker so ju porotniki spoznali krivim, da sta zagnala bombe v takozvano "preparatno" parado v letu 1916, pri kateri priliki je bilo deset oseb ubitih in nad 40 ranjenih. Do nove obravnave je prišlo, ko je priznal neki Carl von Moltke, ki je bil spoznan krivim roparskega vloma, da so bombo v američnega nemškega generala, ki je poznal iz francoske - nemške vojne, pravi, da ima dokaz, ki so shranjeni v neki veliki banki v New Yorku, in iz katerih se lahko dožene, da so nemški vojaški tajni vohuni povzročili, da je bila bomba zagnana. Sednik Wood je sedaj svetoval von Moltkeju, da naredi nemudoma priziv proti svoji obsodbi, nakar bo postavljen pod probacijo, in medtem bo upeljana preiskava, ki naj dožene resničnost njegove trditve. Von Moltke sam je izjavil, da je bil tajni nemški ogleduh tekom svetovne vojne v Zedinjenih državah.

Za graduantje

Lepe obleke za graduantje dobite gotovo pri našem slovenskem trgovcu Benno B. Leustig, 6424 St. Clair Ave. Priporočamo to trgovino našim Slovincem in bratom Hrvatoma.

Listnica uredništva

Naročnik. — Ne, vi ne morete biti deportiran, ker ste prišli v Ameriko pred 1. julijem 1924. Toda tudi prvega, niti drugega papirja ne morete dobiti, ker ste prišli sem nepostavni potom.

* Guverner države New York, Roosevelt, se je vrnil iz Pariza v Ameriko.

Papež obdolžuje ekonomsko diktatorstvo in prosi za pravico za delavce

Rim, 23. maja. Papež je danes izdal zopet novo encikliko, v kateri govori o "pravic, katere mora biti deležni delavcev." Vsak delavec mora toliko zaslužiti, da lahko srečno in pošteno preživi svojo družino. Ta pravica bi morala biti prva med vsemi pravicami na svetu, pravi papež, ki obenem ostro obsoja današnje gospodarsko diktatorstvo, denarne interese. Obenem obsoja socializem in komunizem. Papež pravi, da prihaja dvojno zlo iz modernega industrializma. Eno zlo je ekonomsko degradiranje delavca, drugo zlo je pa moralno degradiranje delodajalcev. Papež se trese, ko piše o moralni delavci in delavci, ki so izpostavljeni vsakovrstnim nevarnostim v modernih delavnicah. Papež priporoča sledeča sredstva, da se današnji delavski položaj spremeni: 1. Poštene plače vsem delavcem, da bodo lahko zadovoljno živeli in tudi kaj prihranili. 2. Novo razdeljenje svetovnega bogastva. 3. Obmejitev svobodne konkurence. 4. Sporazum med delavci in delodajalci, tako da bodo delavci deležni profita industrije. 5. Popoln sporazum med delavci in delodajalci na podlagi stroge pravice napram obem. Nadalje podaja mnogo naukov, kako naj se odpravi današnja gospodarska kriza. Je tudi absolutno proti temu, da bi družinske matere bile zaposlene v tovarnah, pač pa bi moral družinski oče toliko zaslužiti, da bi pošteno preživel vso družino, in da bi se lahko tudi kaj prihranilo. Ta najnovejša enciklika papeža je vzbudila veliko zanimanja po vsem svetu. Dvakrat v kratkem se je pripetilo, da je papež posegel v gospodarsko življenje narodov sveta.

Državljska šola

V četrtek, 23. maja, se zaključil pouk v državljanski šoli, ki se je vršila od oktobra meseca v dvorani javne knjižnice na 55. cesti in St. Clair Ave. Pouk se prične ponovno prvi četrtek v oktobru mesecu. Kdor ni dovršil šole, se lahko medtem udeležuje pouka, ki se vrši tekom meseca junija in julija vsak torek, od 7. do 9. ure zvečer v uradu Citizens Bureau, tretje nadstropje, staro sodniško poslopje. Kdor je plačal za šolnino v redni šoli, mu ni treba plačati nobene šolnine. Vprašajte za Mr. George A. Green ali za Mr. Joseph Trinnast, ki vam bosta šla v vseh ozirom na roke. Medtem pa opominjamo na veliko državljansko slavnost, ki se vrši na dan 4. julija v Brookside parku. Slavnost bo prirejena v počast vsem onim, ki so letos obiskovali državljanske šole. Upriporjen bo umeteln ogenj, na razpolago bodo najboljši govorniki, governor White sam bo navzoč, in med vse učence državljanske šole bodo razdeljene velike diplome z zlatim pečatom. Prihranite si ta dan za sebe in za svojo družino.

Važna seja

V sredo zvečer, točno ob 8. uri, se prične seja združenih društev fare sv. Vida. Ker imamo že 31. maja piknik, je potrebno, da so vsi zastopniki navzoči.

Zadnji pouk

Šola za pridobitev ameriškega državljanstva se zaključuje v četrtek, 28. maja. Za nadaljnja posajanja se lahko obrnete na uredništvo tega lista.

Najnovejši ameriški ket. Bartenderji se baje nameravajo organizirati

Detroit, Michigan, 23. maja. Policijski komisar Watkins v tem mestu je odredil preiskavo, ki naj dožene, ali namerava delavska federacija v tem mestu v resnici organizirati s pomočjo policije in mestnih politikarjev natakarije, ki poslujejo v prostorih, kjer se na nepostaven način prodaja pijača. Toda pri tem ne bi bilo še nič slabega, ako ne bi bilo pri organiziranju združeno raketirstvo. Kateri izmed natakarijev se neče pridružiti organizaciji, tam postavijo straže ali pa zatožijo lastnika policiji, ki naredi pogon na prostore. Baje se je grezilo lastnikom prostorov, kjer se prodaja opojna pijača, da bodo vsak dan od policije aretirani, ako njih uslužbenci ne stopijo v unijo natakarijev. Policija da baje podpira delavsko federacijo bartenderjev. Pristopnina k uniji bartenderjev znaša \$25.00, in članarina pa \$2.00 na mesec. Za to svoto pa "garantira" unija, da prostori, kjer se nahajajo unijski bartenderji ne bodo napadeni od policije, in to je ravno vzrok, zakaj je policijski načelnik upeljal preiskavo, ker je mnenja, da policija pomaga unijskim bartenderjem. Slednji dobivajo unijsko plačo in sicer \$75.00 na teden. Ako se lastniki prostorov branijo plačati to svoto, tedaj se nahujska policija nad nje.

Ameriški župan se je osmesil v Franciji

Rouen, Francija, 23. maja. — Župan mesta Los Angeles, John H. Porter, ki zaeno s 40 drugimi ameriški župani potuje po Franciji kot gost francoske vlade, je povzročil večeraj precejšno razburjenje, ko je zapustil dvorano, v kateri je bil prirejen banket v počast ameriškim županom, in pri katerem se je serviralo vino. Porter je znan suhač. Toda drugi dan, ko je bil županom prirejen noven banket, se je Porter premislil. Naliti si je dal vina, nesel kozarec k ustnicam, nakar je postavil kozarec zopet na mizo. Po koga hodi tak župan v Francijo, ko mora vendar dobro vedeti, da je glavna pijača v Franciji—dobro vino.

Kaznenci zažgali zapore. 10 obstreljenih

Vandalia, Ill., 24. Maja.—V državnih zaporih v tem mestu je med jetniki nenadoma zbruhnila punit. Eno uro so si prizadevali jetniki, da si pribori pot iz zaporov, toda poleg stražnikov je dospela policija in ena stotinja narodne garde. Jetnike so kmalu imeli pod kontrolo. Vendar so štirje pobegnili in deset jih je bilo nevarno obstreljenih.

Kazen je doletela nepo- štenega poštarja

Milwaukee, Wis., 22. maja. — Veliko zanimanje je povzročila v tem mestu aretacija prvega pomožnega poštarja H. Pitch, ki je bil od poštne nadzornika obtožen, da je kradel pisma, v katerih je slutil bankovce. Pisma je uničil, ko je potegnil denar iz njih. Pitch se je nahajal preko 30 let v poštni službi in si je ta čas pridobil popolno zaupanje vseh krogov. Ko so ga aretirali, se je skušal umoriti, kar so mu pa pravočasno preprečili.

"AMERIŠKA DOMOVINA"(AMERICAN HOME)
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 5 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
4117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83

No. 123. Mon., May 25th, 1931.

Verižne trgovine

Po Ameriki so se v dobi republikanske administracije tako razpasle takozvane verižne trgovine, da je obstoj neodvisnemu trgovcu, ki prodaja živež, postal že skoro nemogoč. Te verižne trgovine so znane pod imeni "A. & P. Stores," potem The Kroger Grocery Co., The Fisher Brothers in druge.

Ako jih mi zovemo "verižne trgovine," ne smemo misliti izraza "verižne" kot pomeni ta izraz v stari domovini. Izraz "verižni" tolmačijo nam tako, kot da pritiska cene umetnim potom navzgor in dela pri tem ogromne dobičke. Ameriške verižne trgovine so pa ravno v nasprotju s tem: one skušajo prodajati ceneje, toda ker je pod enim vodstvom toliko tisoč trgovin, je uprava cenejša, in lahko prodajajo nekoliko ceneje, toda pri teh tisočih trgovinah naredijo vseeno ogromne profite vsako leto.

Pri tem pa te velike kompanije seveda ne pomislijo, da so uničile tekom let tisoče in tisoče eksistenc. Nedavno priobčena statistika pripoveduje, da je tekom zadnjih 15 let zaprlo nič manj kot 27.000 nedolžnih malih trgovcev svoje trgovine radi brezprimerno ostre konkurence verižnih trgovin.

Verižne trgovine en čas prodajajo ceno, potem pa, ko se jim posreči izpodrinuti neodvisne tekmece, pa začnejo lesti s cenami navzgor. Konkurenca je odstranjena, in kjer konkurence ni, tam se diktrira poljubne cene.

Res je, da dobite na tem ali onem blagu v teh verižnih trgovinah nižje cene kot pa v neodvisnih, samostojnih trgovinah. Res je pa tudi, da so v verižnih trgovinah mnogo krat zelo dražji kot pa v malih trgovinah. O tem se je že vsakdo prepračil, kdor je kupoval v obeh vrstah trgovin. Od časa do časa imajo te verižne trgovine posebne razpode, katere močno oglašujejo. Kvaliteta blaga pa ni kaj posebnega. Ali dobite manjšo kanto ali pa ceneje blago, nekaj zastoj vam kompanije gotovo ne bodo dale, ker sicer ne bi mogle plačevati ogromnih dividend.

Nekaj pa imajo naši neodvisni trgovci, zlasti naši slovenski mesarji in groceristi, glede česar se jim verižne trgovine nikdar ne morejo približati. In to je kredit našim rojakom, ko nakupujejo blago.

Pojdite v verižno trgovino in skušajte dobiti blago na knjižice. Smejali se vam bodo. Kompanisti hočejo samo gotov denar, nobenega kredita, nič zaupanja. Denar sem, je njih geslo. Zato pa te kompanije ničesar ne zgubijo, pač pa plačujejo svojim delničarjem ogromne dividende!

Kaj pa naši slovenski trgovci! Ko bi dobili skupaj tisti denar, katerega so zgubili naši slovenski trgovci v Clevelandu tekom zadnjih 30 let, ko so odjemalci ali umrli, odšli v neznane kraje ali pa odrekli plačilo, tedaj bi ta svota znašala dovolj, da bi zgradili deset narodnih domov, vsak vreden \$500.000, postavili vse nove cerkve in šole v domovini, pa bi še ostalo dovolj, da bi se za eno leto plačal asessment vsem članom in članicam vseh društev, zvez in jedrot v Clevelandu.

Mi vemo, da je danes v Clevelandu približno 400 slovenskih trgovcev. In ti imajo knjige, ki kažejo od \$5.00 do \$1.000.00 dolga od posameznika. In kaj je bilo še leta nazaj!

Tu pride tista ogromna razlika med verižno trgovino in med našo neodvisno slovensko trgovino. V verižni trgovini vas poznajo samo za gotov denar, v naši slovenski trgovini pa vas poznajo, če imate denar ali pa prazen žep. To ve tisočero rojakov in stotero trgovcev.

Pa še nekaj! Verižne trgovine ne dajo niti centa v naše narodne namene, za domove, za cerkve, za šole, za društva! Vse to mora podpirati slovenski trgovec, nad katerim so ne prestando in mu kličejo: daj, daj! In naš trgovec daje in daje. Ob koncu leta žalostno lista po svojih knjigah in šteje zgubo. Koliko stotin slovenskih trgovcev je že moralo zapreti vrata radi tega! Medtem pa lastniki verižnih trgovin zadovoljno štejejo ob koncu leta masne dobičke in se smehljajo dobrosrčnosti ljudi, ki tako drage volje nosijo gotov denar v njih trgovine. Njim ni treba podpirati društev in naših organizacij, njim ni treba pisati v knjige dolgov, kot jih morajo naši trgovci. Srečni lastniki verižnih trgovin!

D O P I S I

Girard, O.—Kot vsako leto, tako bo tudi letos velik koncert na 30. maja. Spominski dan, pod avspicijo Slovenskega narodnega doma. Na koncertu nastopi vsem poznani pevski zbor "Zvon" iz Clevelanda; pevovodja Mr. Pri-moz Kogoj. Nastopi moški, ženski in mešan zbor ter moški kvartet. V solospelih nastopijo: Agnes agar, Mary Maver in V-nes Zagar, Mary Maver in Vincenc Zimšek. Mešan zbor poje venček narodnih pesmi. Na klavir spremlja Josip Kogoj.

Nastopi tudi znani nam hrvatski pevski zbor "Strossmajer" iz

Youngstown, O., pod vodstvom profesorja Hermana Gaussa. Ta zbor bo zapel več hrvatskih pesmi.

Kot je razvidno iz programa, bo za ljubitelje petja veliko užitek. Občinstvo je vlnudno vabljeno, da nas poseti v velikem številu. Pričetek je ob dveh popoldne. Vstopnina za popoldne in zvečer je 75 centov, samo za zvečer je pa 50 centov. Za ples na igralno dobro znani Hojer trio, da bo tudi plesateljnim zadoščeno. Vsak je dobrodošel.

Za veselilni odbor:

John Kosin.

Cleveland, O.—ZAHVALA.—Tem potom se iskreno zahvaliva vsem najinim prijateljem za presenečenje, ki so ga nama pripravili od prilike 25-letnice najine poroke. V prvi vrsti gre iskreno hvala mojim sestram Cilki in Mary, najinim hčerkam in Mrs. Vidregar, ki so se mnogo trudile, da je party tako lepo izpadel. Lepa hvala Mrs. Mally, naši skrbni kuharici, za pomoč in oskrbo. Ona nama je kuhala tudi pred 25 leti za najino ženitovanje in želiva, da bi nama kuhala tudi o priliki najine zlate poroke. Najina topla zahvala bodi izrečena pevcem društva Lira in njih pevovodji Petru Srnovšniku, ki so nam s svojim krasnim petjem napravili večer še bolj pomenljiv in slovesen.

Prav lepa hvala najini hčerki Jennie in soprogu Franku Habichu in očetu Bartolu Habichu, ki so nama prišli čestitat iz Pennsylvanije, kar naju je jako ganilo in razveselilo. Najlepša hvala našim dobrim sosedam in prijateljicam, ki so tako pridno delale in dekletom, ki so tako pridno stregle in pripomogle, da so bili gostje dobro postreženi. Lepo se zahvaliva tudi našemu izbornemu godcu Jackie Zorc za lepo godbo in poznanemu cvetličarju Slapniku za cvetlice.

Najprišrečnejšo hvalo sva dolžna vsem našim dragim prijateljem, ki so nama v tako obilnem številu prišli čestitat in naju tako obdarili ter nama tako izkazali svojo naklonjenost.

Frank Clark:

VRATOLOMNI POLETI V ZRAKU

Včasih mi pride na misel, kako smo letali v začetku zrakovplovstva, ko ni bilo za nočne polete nikakih luči na zrakovplovnem pristaniku, in vendar se je tako malo zrakovplovcev ponesrečilo. Ko sem delal nočne polete na Venice polju v Kaliforniji, je navadno moj mehanik zakuril na pristaniku velik ogenj, po katerem sem se ravnal, kadar sem hotel pristati. Neke noči sem pa izostal dlje, kot sem nameraval, in ker je bilo zelo mrzlo, je odšel mehanik domov. Ogenj je ugasnil in še danes mi ni jasno, kako sem mogel pristati z aeroplanom brez vsake nesreče.

Kar se tiče nočnih letalcev, bi jaz prisodil prvenstvo Mope Moltrupu. Po vojni je kupil za mal denar že rabljen aeroplan in sklenil, da poleti v Kalifornijo, da si su mu premožni starši v Pittsburghu zelo branili. Po letel je srečno do Williams, Arizona, ki leži 7.000 čevljev visoko. Radi te višine je bilo skoro nemogoče dvigniti v zrak aeroplan, izdelka kot ga je imel Mope. Prenočil je v nekem hotelu in je navsezgodaj drugo jutro zastartal aeroplan, v velikem začudenje tamkajšnjih ekspertov. Ko leti kakih deset minut, se spomni, da je pozabil plačati v hotelu svoj račun. Ker se je bal, da ga bodo morda radi tega na prihodnjem postajališču prijeli in mu zarubili aeroplan, se je vrnil in zopet pristal v Williamsu. Hotelir je bil zelo začuden nad poštenostjo mladega zrakovplovca, rekoč, da se mu ni bilo treba vrniti, ker bi bil lahko denar poslal.

Ko je Mope plačal račun, ki je znašal par dolarjev, se je hotel zopet dvigniti, toda to pot se mu to ni posrečilo in je tresčil s svojim aeroplanom v vrhove bližnjih dreves. Njemu se ni zgodilo ničesar, toda aeroplan je bil zelo poškodovan. Pri sebi ni imel dovolj denarja, da bi dal aeroplan popraviti, niti dovolj, da bi se peljal z vlakom v Kalifornijo, zato se je udinjal pri nekem farmarju, kjer je delal več mesecev in si prislužil toliko, da je imel za vlak do Los Angelesa. Od tam je pisal domov po denar, s katerim je dal svoj aeroplan popraviti in poslati v Los Angeles.

Svoj aeroplan je imel v Rogers zrakovplovnem pristaniku, toda je vsako popoldne pri-

Ponosna in srečna sva, da sva obdržala vaše prijateljstvo in zaupanje skozi celih 25 let in ta zavest naju bo spremljala in bodrila na potu najinega življenja. V upanju, da nama bo mogoče v enaki meri poravnati vašo dobroto, se še enkrat vsem skupaj iskreno zahvaljujemo in ostajava udana

Mr. in Mrs. Frank Rode.

Bela Ljubljana.—Rojaki in rojakinje od tukaj in iz bližnjih okolic, da ne boste pozabili na veliko slavnost, ki se vrši pri nas v Euclidu ali beli Ljubljani 30. in 31. maja! Gotovo nas obiščite ta dva dneva, boste videli, kaj znamo mi Ljubljanci napraviti. Pripeljite seboj svoje družine, prijatelje in prijateljice, da skupno porajamo. Vršila se bo volitev novega župana, "Miss Ljubljana," izvršila se bo krstitev nove slovenske ceste in še mnogo drugega zanimivega bo. Natančnejši program bo priobčen v tem listu te dni enkrat. Kaj takega res še niste videli in ne slišali. Odbor za to slavnost je neutrudno na delu, da pripravi vse najboljše, da bo gotovo vsak najboljšo postrežen in da bo dovolj vsele zabave za vse.

Torej 30. in 31. maja naj Ljubljanski dan in pohitimo vsi v Slovenski društveni dom na Recher Ave.

Pozdrave vsem čitateljem tega lista,

Rozi Zdešar.

letel v Venice, kjer je imel svojega dekleta. Puščal je svoj aeroplan na nekem polju z odprtim stikom, tako, da mu je bilo treba samo propeler obrniti, pa je aeroplan zastartal. Navadno je potem odletel pozno ponoči in ga ni ovirala niti megla, niti dež.

Nekega večera bi se mu bila pa skoro pripetila velika nesreča. Svoj aeroplan je pustil kot navadno na polju, pa so najbrže otroci stikali tam okrog in odprli ključ za gasolin. Ko je Mope prišel nazaj in zavrtel propeler, je aeroplan zastartal, predno je mogel skočiti Mope na svoj sedež. Hitro se je oprjel krila in aeroplan ga je nosil v krogu po polju, dokler se ni s prednjim koncem zapil v zemljo in zlomil pri tem propeler. Mope je danes izvrsten pilot pri zračni pošti na vzhodu.

Nekoč smo snemali slike za film v bližini mesta Santa Monica. V sliki je fungiral tudi aeroplan, katerega sem vodil jaz. Po končanem delu sem se odpravil, da poletim nazaj v Los Angeles, ko me igralka Betty Compson prosi, da bi je vzel seboj. Temu se je pa uprl direktor Brenon, in njegova je obveljala. Odpravil sem se torej sam, in komaj so koleša zapustila zemljo, mi je Betty mahnila z roko v pozdrav. Obrnem se, da ji odzdravim, v tistem hipu pa tresči aeroplan v košato drevo, in se prevrne v malo dolinico.

Zgodilo se mi sicer ničesar ni, toda bil sem tako jezen na svojo neprevidnost, da sem zlezel izpod razbitega aeroplana in se vsedel ob bližnje drevo. Kmalu prihiti vsa filmska družba na lice mesta, misleč, da sem gotovo mrtev pod aeroplanom. Iskali so me pod aeroplanom, jaz pa sem kadil cigareto in jih opazoval izpod drevesa. Ko me je končno ravnatelj zagledal, čilega in zdravega, je bil strahno hud, ker sem mu razbil aeroplan in pa menda tudi zato, ker se nisem ubil.

Nekega dne je prijatelj Al Johnson zvedel, da neka filmska družba plača \$50.00 onemu, ki se spusti iz zrakovplovca na tla na biciklu, seveda s privezanim padalom. Johnson je imel padalo, njegov prijatelj Freddie Hoyt je imel pa aeroplan, toda noben izmed njiju ni imel potrebnega bicikla, oba skupaj sta pa imela

\$15.00 gotovine. Hoyt je pristal, da se bo lotil podjetja in skupno gresta k trgovcu z bicikli, kjer kupita enega za \$45.00. Plačala sta takoj \$15.00 in se s trgovcem dogovorila, da vzame trgovec bicikel nazaj, ako ga bosta vrnila nepokvarjenega. Drugače pa plačata vseh \$45.00. Čemu sta kupila nov bicikel za vratolomno podjetje, mi je še danes uganka.

Dvigneta se z aeroplanom v zrak, pod aeroplanom sta pa imela privezan bicikel. V višini 2.000 čevljev zleze Johnson iz aeroplana na bicikel in Hoyt prereže vrv. Johnson začne z nogami potiskati pedala, prav kakor bi se nahajal na trdi zemlji. Čez nekaj časa potegne za vrvi in padalo se razpne v perfektnem redu nad njim.

Zmenjena pa sta bila, da bo Johnson deset čevljev nad zemljo spustil bicikel, da bo tako nepoškodovan padel na zemljo. Toda Johnson je na to pozabil in padel je na zemljo na biciklu, ki se je popolnoma razbil pod njim, dasi se Johnsonu ni ničesar zgodilo. Ko je potem Hoyt pristal z aeroplanom in je videl razbit bicikel, je hotel Johnsona preteptati in ga je lovil po polju, pa ga k sreči ni vjel. Govorila pa še dolgo zatem nista seboj. Dobil sta za svoje podjetje \$50.00, a sta morala plačati \$45.00 za razbiti bicikel, torej jima je ostalo od vsega samo \$5.00.

Včasih se kak pilot ponesreči v viharju in nekateri mislijo, da je strela udarila v aeroplan. Tako domnevanje je popolnoma napačno, ker se spominjam samo enega slučaja, da je tresčilo v aeroplan in pilot je pozneje povedal, da se pri tem ni zgodilo nič drugega, kot da se je pokazalo par isker na motorju. Strela ne udara v noben predmet, ako nima ta zveze z zemljo.

Včasih so zrakovplovci mnogo pili, danes je pa to strogo prepovedano. Če pilot količjak diši po opojni pljaci, pa ne sme dvigniti aeroplana v zrak. Niti svojega zasebnega aeroplana ne sme pilot dvigniti, ako količjak sumijo, da je natreskan.

To me spominja na zanimiv dogodek, ki se je pripetil, ko smo priredili v Santa Ana banket v počast izdelovalcu aeroplanov, Glenn Martinu. Na banket je bilo povabljenih mnogo zrakovplovcev, ki so prileteli od vseh krajev skupaj. Dva prijatelja in jaz smo leteli k banketu v aeroplanu s tremi sedeži.

Ko smo se odpravljali z banketa, je neki pilot zvedel, da se je eden med nas preskrbel s steklenico dobne pijače, da jo bomo spodobna spili. Na vsak način se je hotel radi tega peljati z nami, dasi je bil naš aeroplan samo za tri osebe. Ko smo bili kakih 5.000 čevljev visoko, je oni, ki je vzel pijačo na banketu, vzel steklenico in jo podal meni. Napravil sem dober požirek, potem pa zlezel s sedeža na krilo aeroplana in vzel steklenico seboj. Takoj sta začela vpiti name lastnik steklenice in oni žejni pasazir, naj se vrnem s steklenico nazaj. Jaz se jima pa smejem, se lepo vsedem na krilo in si privoščim par poštenih požirkov iz steklenice. To je pa razkačilo oba žejna tovarisa in začeta plezati proti meni in eden izmed njiju je bil star nad petdeset let.

Pilot zavpije nad njima, naj gresta nazaj, ker se je bal, da bo aeroplan izgubil ravnotežje, toda se nista zmenila za njegovo vpitje. Ko sta prišla blizu mene, sem splezal na gornje krilo in od tam na zadnji konec aeroplana, kamor se mi nista upala slediti in sem tako v miru izpraznil steklenico. In to vse samo iz same prešerne nagajivosti.

Nekega dne se filmska družba spomni, da se še ni vzel slika, ko se spusti človek z enega aeroplana na drugega. Al Johnson se ponudi, da bo to napravil. Privezali smo na nek aeroplan, na repu, kake štirje čevlje dolgo vrv, z mnogimi vozli, po kateri bo Johnson splezal na aeroplan. V mojem aeroplanu dvignem

Johnsona 5.000 čevljev v zrak. Tam zleze Johnson na krilo aeroplana, nakar poletim pod drugi aeroplan, na katerega bi moral Johnson splezati po vrvi. Johnson se je oprjel vrvi in začel plezati na aeroplan. Pri prvem vozlu je pa Johnson vtaknil svojo nogo skozi vrv in nikakor ni mogel potegniti noge ven, ker se brez oprjemom noge, ni mogel dvigniti kvišku.

Ker je bila vrv privezana na repu aeroplana, se je ta z zadnjim koncem pričel nagibati nizdol, a Johnson si ni mogel nikakor pomagati. Jaz sem letel v svojem aeroplanu pri strani in sem dal Johnsonu signal, naj razpne padalo. John uboga in padalo se razpne. Za trenutek se je zdela, da je aeroplan obstal na mestu, ker ga je potegnilo razpeto padalo nazaj, nato pa se vrv, ki je držala Johnsonovo nogo pretrga in on začne padati s padalom proti zemlji. Še dolgo potem je govoril, da ima eno nogo daljšo od druge, ker jo je vrv nategnila.

Johnson je bil sploh eden najbolj predrznih zrakovplovcev, kar sem jih poznal. Nekega božiča se je ponudil, da bo igral sv. Miklavža za dečke na mestni farmi. Oblekel se je v primerno obleko, si naložil v vrečo razna darila, nakar ga je neki pilot dvignil v zrak. Iz primerne višine se je spustil s padalom na tla in pristal na dvorišču te farme, kjer je začel razdajati darila.

Nekoč smo snemali sliko, ko se mora pilot spustiti iz gorečega aeroplana na zemljo. Johnson se je ponudil, da zažge aeroplan in se s padalom spusti na tla. V 5.000 čevljev višini, je ustavil motor in zažgal aeroplan, ki je bil ves polit z bencinom, potem pa skoči iz aeroplana. Pri tem se je pa jermen njegovega padala zataknil za žico pri krilu in Johnson ga ni mogel odtrgati. Jaz sem v svojem aeroplanu vrlet kamero in sem vse videl in za gotovo mislim, da je po Johnsonu. Toda on ni izgubil svoje glave. Zlezel je nazaj v goreči aeroplan, oprostil jermen in zopet skočil ven. Aeroplan je padal proti zemlji, iz njega so pa švigali plameni do 100 čevljev visoko. Z aeroplanu pa je padal tudi Johnson, ki si ni upal razpeti padala, boječ se, da se mu vname. Kakih 400 čevljev od zemlje pa se naenkrat aeroplan zasuje v stran in Johnson hitro razpne padalo in tako srečno pristane na zemljo. Ko je priletel na tla, se je z brado udaril ob svoje koleno, da so kar zobje šklepetali, drugače se mu pa ni ničesar zgodilo.

MAYTAG PRALNI STROJI SE DOBRO PRODAJAJO
"Večja prodaja pralnih strojev pomeni boljše pogoje v delavskem položaju," pravi E. H. Maytag, predsednik The Maytag Company, Newton. "Pralne stroje kupujejo večinoma delavski sloji in jaz smatram našo trgovino za boljši barometer razmer, kot pa razne druge statistike. Delo da masam denar, s katerim morejo kupovati. Naša aprilova prodaja pralnih strojev letos, je bila veliko boljše kot prvih pet mesecev leta 1931."

Maytag tovarna je začela obratovati sredi aprila v polnem obsegu. Nekateri dan se dela po 13 ur in nekateri oddelki delajo celo po 24 ur."

Železnice zahtevajo zvišanje pristojbin
New York, 22. maja.—Vodstva ameriških železnic bodo zahtevala od Meddržavne trgovinske komisije, da smejo zvišati pristojbino za pošiljanje blaga po železnicah. Ravnatelj trdi, da radi nizkih pristojbin železnice ne morejo naročevati nobenega novega materiala. Pristojbine za pošiljanje blaga bi se v toliko znižale, da bi to zneseo na leto \$500.000.000. Na ta način bi potem železnice lahko naročile mnogo novega materiala in bi s tem tisoče delavcev dobilo delo.

Mr. in Mrs. Adam Bimbo se šetata v kopalnih oblekah na jerskem obrežju. Nasproti jima pride Mr. Smith tudi v kopalni obleki, ki ni poznal Mrs. Bimbo, zato mu jo Mr. Bimbo predstavi. Par dni zatem se pelja Mrs. Bimbo v ulični železnici. Na neki postaji vstopi moški, ki se vsede nasproti Mrs. Bimbo in ji začne galantno kimali z glavo. Mrs. Bimbo se je moški zdel znan, vendar se ni mogla takoj spomniti, kje ga je videla. Končno ji pa le pride na misel in veselo vzklikne, da se je slišalo po vsem vozu: "Oh, hello Mr. Smith! Oprostite, da vas nisem takoj spoznala. Vzrok, da vas nisem spoznala, je pa ta, ker vas še nikdar prej nisem videla v obleki."

Če verjamete al' pa ne.

To je bilo v dobrih časih, ko je bilo tako težko dobiti stanovanje: Mlad zakonski mož se poda nekega jutra po mestu, da poišče nekoliko večje stanovanje. Proti večeru pokliče svojo ženo po telefonu:

"Veselo novico ti moram sporočiti. Ves dan sem trapal po mestu, a končno se mi je vendar posrečilo, da sem našel primerno stanovanje."

"Joj, ali res? pridi no hitro domov, da mi poveš natančno, kakšno stanovanje je."

"Se nič ne mudi. V novo stanovanje se bova selila šele čez dve leti, ker ima sedanja stranaka še pogodbo za dve leti."

Mož je prišel "malo" bolj kasno domov in "malo" izven reda je bil tudi. Žena mu ni nič rekla, ker bi se takrat gluhih ušes itak ne prijel, ampak jutraj pri zajtrku je začela drdrati in je drdrala v eni sapi in mu napravila vesoljno spoved brez odpuščanja njegovih smrtnih grehov. Ko ga tako zmiva, pa v svojo veliko grozo zapazi, da je mož niti ne posluša, ampak mirno bere Ameriško Domovino, katere prejšnji dan ni "utegnil" prebrati. Ta moževa brezbriznost in nepokorščina jo silno razjari, pa preneha z litanijami in vzdigne glas za pol tona višje in reče:

"Ali ga vidiš dedca! Saj me niti ne poslušaj!"

"Kaj praviš?" se obrne mož od časopisa.

"Pravim, da me niti ne poslušaj, če ti malo izprašam vest."

"O, kaj si meni govorila tisto stvar? Jaz sem pa mislil, da se učiš govora za kako slavnost."

"Ti!" reče žena svojemu možu. "Tukaj berem, da potrebuje moški osem ur spanja, medtem ko ga potrebuje žena deset ur." "Tudi jaz sem že nekaj takega slišal."

"To je pa imenitno. Odslej boš ti ustajal jutraj dve uri prej, boš zakuril furnez, skuhal zajtrk in mi ga prinesel na posteljo, medtem ko bom jaz dve uri dlje ležala."

"Zakaj pa iščeta zakonska Kibic razporeko?"

"Ker ni zastopnosti med njima."

"Kaj se ne zastopita?"

"Nak!" Vsakokrat, kadar hoče ona njega vjeziti, se ji on le smeje."

V nekem časopisu sem bral tole:

Mrs. W. F. Pity je napravila preskušnjo za policistino. Safety direktor je pa ni hotel sprejeti v službo, ker je hotela nositi mesto policijskega količka — valjar.

"Ali te tvoja žena zmerja, kadar prideš kasno domov?"

"Nikdar! Ampak vselej, kadar pridem kasno domov, ustane ona ob štirih zjutraj in začne igrati na klavir."

Mr. in Mrs. Adam Bimbo se šetata v kopalnih oblekah na jerskem obrežju. Nasproti jima pride Mr. Smith tudi v kopalni obleki, ki ni poznal Mrs. Bimbo, zato mu jo Mr. Bimbo predstavi. Par dni zatem se pelja Mrs. Bimbo v ulični železnici. Na neki postaji vstopi moški, ki se vsede nasproti Mrs. Bimbo in ji začne galantno kimali z glavo. Mrs. Bimbo se je moški zdel znan, vendar se ni mogla takoj spomniti, kje ga je videla. Končno ji pa le pride na misel in veselo vzklikne, da se je slišalo po vsem vozu: "Oh, hello Mr. Smith! Oprostite, da vas nisem takoj spoznala. Vzrok, da vas nisem spoznala, je pa ta, ker vas še nikdar prej nisem videla v obleki."

HENRIK SIENKIEWICZ POTOP

iz poljščine prevael
DR. RUDOLF MOLE

(Nadaljevanje)

"Gospod Jezus me ni blagoslovil," je rekel Rok, "ker sem se prejšnji večer napil in pozabil zvečer moliti očenaš!"

"Samo ne izkušaj grajati božjih sklepov, da se ne pregrešiš. Kar lahko vzameš na pleča, to vzemi, a na pamet ne jemlji, ker se boš takoj zmotil."

"Saj sem bil že tako blizu, da me je že škropil pot njegovega konja. Bil bi ga do sedla preselil! Samo stric misli, da nimam razuma!"

"Na to Zagloba:"

"Vsako govedo ima razum. Ti si izboren dečko, Rok, in mi boš napravil še marsikatero veselje. Bog daj, da bi imeli tudi tvoji sinovi tak razum v pesti!"

"Ne potrebujem jih!" je rekel Rok. "Jaz sem Kovalski, a to je gospa Kovalska..."

VII.

Po rudniškem dogodku je šel kralj naprej v klin med San in Vislo in ni opustil, da ne bi šel kakor navadno z zadnjo stražo, ker ni bil le znamenit vojskovodja, temveč tudi junak neprimerne poguma. Sledili so mu gospod Čarnecki, gospod Vitovski, gospod Lubomirski in ga preganjali kakor divjo zver. Neredne partije so razsajale podnevi in ponoči nad Švedji. Živeža je bilo čimdalje manj, vojska je bila čimdalje bolj zmučena in na duhu upadla, pričakujejo poraza.

Naposled so zašli Švedje v sam kot, kjer se zlivata obe reki, in se oddahnili. Tu jih je od ene strani branila Visla, od druge San, kakor navadno spomladi široko razliti, tretjo stran trikotna je kralj utrdil z mogočnimi nasipi, na katere so potegnili topove.

Te pozicije si ni mogel vzeti, a lahko bi v njej umrl od gladi. Toda tudi pod tem pogojem so imeli Švedje boljše nado, ker so pričakovali, da jim poveljniki povodi pošljejo hrane iz Krakova in iz drugih trdnjav.

Toda gospod Čarnecki je pripravljal nove udarce.

Če bi otal Sandomierz v švedskih rokah, bi vedno lahko prihajal glavni armadi na pomoč, zato je sklenil gospod Čarnecki z enim udarcem vzeti mesto in grad in Švede pobiti.

"Napravimo jim grozen prizor," je govoril na vojnem posvetu, "gledali bodo z onega brega, kako bomo udarili na mesto, a oni ne bodo mogli priti preko Visle na pomoč; ko pa bomo mi imeli Sandomierz v rokah, ne bomo pustili, da bi jim Wirtz pošiljal iz Krakova prehrano."

Gospod Lubomirski, gospod Vitovski in drugi starejši vojaki so odsvetovali gospodu Čarneckemu to podjetje.

"Dobro bi bilo," so govorili, "če bi zavzeli tako važno mesto in bi mogli na ta način ogromno škodovati Švedom, toda kako naj ga zavzamemo? Pehote nimamo veliko, topov tudi ne, mar naj se spenja konjenica na zidove?"

Nato gospod Čarnecki:

"Ali se naši kmetje slabo bi-jejo kot pešci? Da le najdem

par tisoč takih Mihalkov, pa ne bi vzel samo Sandomierza, temveč tudi Varšavo."

Padli so v mesto precej nepričakovano in po ulicah se je vnelo besno klanje. Švedje so se obupno branili z oken, s streh, toda niso mogli vzdržati napada. Pohodili so jih po domih kakor mrčes in jih popolnoma potisnili iz mesta. Šinkler se je umaknil z ostanki v grad, a Poljaki so z isto silo planili za njim. Začelo se je naskakovanje na vrata in obzidje. Šinkler pa je koj spoznal, da se ne bo mogel držati v gradu.

Zato je zbral, kar je mogel ljudi, stvari in prehrane, posadil vse na splave in prebrodil h kralju, ki je gledal z drugega brega na poraz svojih ljudi, ne da bi jim mogel priti na pomoč.

Grad je padel v poljske roke. Toda zviti Šved je pri odhodu postavil pod zidove in po kletih sode s smodnikom in s prižganimi luntami.

Ko je stopil pred kralja, mu je koj javil to novico, da bi mu razveselil srce.

"Grad zleti z vsemi ljudmi z zrak," je dejal. "Morda pogine tudi sam Čarnecki."

"Če je tako, tedaj hočem tudi jaz gledati, kako bodo leteli po božnji Poljaki v nebo," je odgovoril kralj.

In obstal je z vsemi generali na mestu.

Navzlic prepovedi Čarneckega, ki je šlutil izdajo, so se med tem razkropili prostovoljci in kmetje po vsem gradu, da bi poskušali skrite Švede in ropali. — Trombe so pozivale, naj se vsak skrije v mesto, toda oni niso slišali ali niso hoteli slišati teh glasov.

Naenkrat se je stresla zemlja pod nogami, steber ognja je šilnil kvišku in uslužni dvorjani so takoj začeli ponavljati njegove besede:

"V nebesa gredo Poljaki, v nebesa!"

Toda prerano je bilo to veselje, saj je ostal najmanj Sandomierz v poljskih rokah in ni mogel več preskrbovati z živežem glavne armade, zaprte v rečenem kotu.

Gospod Čarnecki je postavil tabor nasproti Švedom, na drugi strani reke in pazil na prevoznjo.

strašno konjenico Čarneckega na drugi strani.

Potem so šli nad San; tu so zopet dan in noč čule vojske gospoda Sapieha, pripravljene jih takoj zgrabit s sabljo in mušketa-mi.

O prevoznji čez San ali čez Vislo, dokler sta stali obe vojski v bližini, ni bilo misliti. Kvečjemu bi se mogli Švedje vrniti v Jaroslav po isti poti, po kateri so prišli, toda vedeli so, da v tem primeru ne bi niti eden izmed njih zagledal švedske.

Začeli so se torej zanje težki dnevi, tem težji, ker so bili polni nemirov in preprirov. Živež je zopet pošel...

V tem je gospod Čarnecki izročil poveljstvo nad vojsko gospodu Lubomirskemu, vzel je za spremstvo lavdanski prapor in prebrodil nad izlivom Sana reko Vislo, da bi se sestal z gospodom Sapiehom in se posvetoval z njim o nadaljnji vojni.

Sedaj ni bilo treba Zaglobinega posredovanja, da bi združil oba vojskovodji, zakaj oba sta domovino bolj ljubila kakor samega sebe, oba sta bila pripravljena, ji posvetiti svoje lastno premoženje, lastno ljubezen in častiljenost.

"Raste ljudovlada, veseli se domovina, če se objemata taka dva sinova," je govoril gospod Zagloba Volodijovskemu in obema Skrzetuskima. "S čim so nas drugi zavzeli, če ne radi nesloge in zavisti velike gospode? Mar so nas premagali s silo! — Kaj? Evo! Razumem! Duša skače v človeku ob pogledu na tako srečanje. Porok sem vam tudi za to, da ne bo brez pijače, saj Sapieha zelo ljubi gostije, a s takim zaupnikom rad popusti vojati."

"Bog je doberljiv! Zlo mine! Bog je doberljiv!" je govoril gospod Jan Skrzetuski.

Razgovor jim je pretrgal pogled na Babinica, čigar visoko postavo so ugledali nad valom drugih glav. Gospod Volodijovski in Zagloba sta mu takoj začela dajati znamenja, toda on se je bil tako zagledal v gospoda Čarneckega, da jih ni takoj opazil.

"Poglejte," je dejal Zagloba. "kako je revež shujšal."

"Gotovo ni imel mnogo uspehov proti knezu Boguslavu," je odgovoril Volodijovski, "sicer bi bil veselejši."

"Gotovo ni nič dosegel. Saj vem, da je Boguslav med Malborkom, kjer oblega s Steinbockom trdnjavo."

"Zaupajmo v Boga, da ne dosežeta ničesar!"

Na to gospod Zagloba:

"Četudi vzamejo Malbork, mi pa bomo med tem ujeli Karola Gustava in videli bomo, če nam ne dajo trdnjave za kralja!"

"Glejte! Babinica že gre proti nam!" jih je prekinil Skrzetuski.

Jedva jih je ugledal, je začel odrihati ljudi na obe strani in hiteti proti njim, mahajoč s čapko in od daleč se jim nasmiha-joč. Pozdravili so se kot dobri znanci in prijatelji.

"Kaj je novega? Kaj si napravil s knezom, gospod vitez?" je vprašal Zagloba.

"Slabe novice, slabe! Toda sedaj ni čas govoriti o tem. Sedaj sedem ko mizam. Gospoda ostane tukaj čez noč; po gostiji pridite nočevat k meni med moje Tatarje. Sotor imam ugoden

pa poklepetao pri čašah do ranega jutra."

"Samo če kdo pametno govori, jaz ne oporekam!" je odgovoril Zagloba. "Povej nam le, od česa si tako shujšal?"

"Ker me je v bitki ta peklensček s konjem vred prekotil kakor glinast lonec, da od onega trenutka pljujem kri in se ne morem okrepiti. V milosti našega Gospoda Krista je nadeja, da bom še enkrat puščal kri. Toda sedaj pojdim, ker se gospoda Sapieha in Čarnecki že pripravata, kdo bo napravil prvi korak. To je znamenje, da so mi že pogrnjene. Z velikim veseljem vas pričakujemo, ker ste že tudi vi precej švedske juhe razlili."

"Naj drugi pripovedujejo, kaj sem vse storil jaz!" je rekel Zagloba, "meni se ne spodobili!"

V tem so se pomaknile vse trume in vsi so šli na mejdan, kjer so bile postavljene mize. Gospod Sapieha je nastopil na čast gospoda Čarneckega kakor kralj. Miza, za katero so posadili kaste-lana, je bila pogrnjena s švedskimi zastavami. Medica in vino sta bila iz sodčkov, da sta ga naposled oba vojskovodji čutila. Ni manjkalo veselja, dovtipov, napitnic, razgrajanja, zakaj vreme je bilo čudovito in solnce je nenavadno pripekalo, šele večer ni hlad je naposled razpršil gostovalce.

Takrat je Kmitic spremlil svoje goste med Tatarje. Sedli so v njegovem šotoru na plahte, napolnjene z vsakovrstnim plenom, in začeli govoriti o Kmitičevi zadevi.

"Boguslav je sedaj pod Malborkom," je pravil gospod Andrej, "drugi pa pripovedujejo, da je pri elektorju, ki ima iti z njim na pomoč."

"Tem bolje, torej se srečava! Vi mladi si ne znate z njim pomagati, videli bomo, kaj bo storil stari. Z raznimi ljudmi se je že srečal, a z Zaglobo še ne. Pravim, da se še srečava, razen če mu ni Januš v testamentu povedal in svetoval, naj se ogiba Zaglobe od daleč. Mogoče je to!"

"Pustimo to!" je rekel Volodijovski. "Naj nam rajši Babinica pripoveduje o svoji zadevi."

"Poslušajmo!" je rekel Skrzetuski.

Kmitic je molčal nekaj časa, se oddahnil in začel pripovedovati o zadnji vojni Sapiehe z Boguslavom, o poslednjega porazu pod Janovom, naposled o tem, kako je knez Boguslav razpršil Tatarje, njega samega s konjem vred podrl na tla in odnesel življenja.

"Toda pripovedoval si," je rekel Volodijovski, "da ga boš preganjal s svojimi Tatarji, če bo treba, do samega Baltika."

Na to Kmitic:

"Ti pa si mi svoj čas pravil, kako je tu navzoči gospod Skrzetuski, ko mu je Bohun ugrabil ljubljeno deklico, pustil njo in osveto iz edinega vzroka, ker je bila domovina v nevarnosti. S komer občuješ, tak tudi postaneš, jaz pa sem se pridružil vam in hočem slediti po vaših stopinjah."

"Bog daj, da bi te Mati božja plačala kakor Skrzetuskega!" je odgovoril Zagloba. "Vendar bi mi bilo ljubše, če bi bilo tvoje dekle sedaj v puščavi, kakor v Boguslavovih rokah."

"Nič zato!" je zakričal gospod Volodijovski, "našel jo boš!"

"Jaz nimam iskati le njeno

osebo, temveč tudi njeno spoštovanje in ljubezen!"

"Vse pride drugo za drugim," je rekel gospod Mihael, "pa tudi če bi jo imel vzeti s silo, kakor svoj čas, ali se še spominjaš?"

"Tega ne storim več!"

Tu je začel gospod Andrej težko dihati, a čez nekaj časa je dejal:

"Ne le, da one niso našel, temveč mi je Boguslav še drugo ugrabil!"

"Pravi Turek, kakor mi je Bog mil!" je zakričal gospod Zagloba.

A gospod Mihael je začel izpraševati:

"Katero drugo?"

"Ej! Dosti je treba pripovedovati!" je odgovoril Kmitic. "Bilo je dekle, strašansko lepo, v Zamošču, ki se je gospodu kaluškemu starosti nesramno dopadalo."

(Dalje sledi.)

FINE SVILENE OBLEKE ZA GRADUANTINJE

Pri nas dobite fine \$15 in \$16.75 bele ali barvane svilene obleke z dolgimi ali kratkimi rokavi, narejene po meri in to po

\$9.75 in \$10.75

Te obleke so fino izdelane in to iz najfineše svile, katere lahko perete ali pobarvate, če tako želite.

Fine bele klobuke za graduantije dobite sedaj pri nas po **\$1.85**.

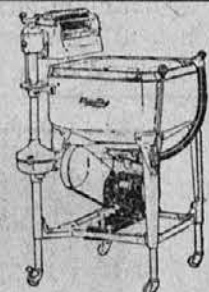
Če želite biti popolnoma zadovoljni z obleko vaše graduantije, naročite isto pri nas po meri in to prej kakor mogoče.

Vam se vljudno priporočamo

Benno B. Leustig

6424 St. Clair Ave.
Nasproti Slov. Narodnega Doma

Maytag
aluminum
Washer

MANDEL HARDWARE
15704 Waterloo Rd.
Tel. KENmore 1232

JOSEPH J. OGRIN
ODVETNIK

401 Engineers Bldg.

Main 4126

Zvečer:

15621 Waterloo Rd.
Kenmore 1694

Michael Casserman

18700 Shawnee Ave.

PLUMBING & HEATING

KENmore 3877

Dobrodošel

**JE MAYTAG MOŽ
ON VAM PRINESE POMOČ PRANJA Z
MNOGIMI POTREBNIMI SUGESTIJAMI**

Ali veste kakaj vretje pekvari perilo; kaj povzroča rumene madeže; in zakaj je najboljšje izplakniti z vročo vodo?

Ali veste kako odstraniti madeže; zakaj se mora milo razredčiti, predno se dene v vodo?

K tem in mnogim drugim važnim vprašanjem, ve Maytag mož odgovor. Sprejmite ga prijazno. Videli boste, da je prijazen, postrežljiv, zaupanja vreden... vreden za stopnik prvih svetovnih pralnih strojev—Maytag.

**MAYTAG
NOW MAKES A
WASHER MODEL 'F'
(NOT ILLUSTRATED)
THAT SELLS FOR
LESS THAN
\$100**

NOVI MAYTAG LIKALNIK
Maytag genij je iznašel nekaj novega v likalnikih, z Alakrome Therm-Plate, ki segreje devetkrat hitreje kot jeklo. Rabite ga, kjer koli je električni plug.

POKLICITE za prosto poskušnjo Maytag stroja. Maytag likalnika ali oboje. Če se Maytag sami ne prodaja, ne obdržite ga. Jako lahka odplačila.

THE MAYTAG COMPANY

Newton Ustanovljena 1893 Iowa.

MAYTAG SALES CO.

35 Colonial Arcade

CHerry 3442

GRDINA FURNITURE CO.

6019 St. Clair Ave.

Tel. HENderson 2088

15301 Waterloo Rd.

Tel. KENmore 1235

KREMZAR FURNITURE CO.

6108 St. Clair Ave.

Tel. ENdicott 2252

MANDEL HARDWARE

15704 Waterloo Rd.

Tel. KENmore 1232

Za domove brez elektrike je Maytag pralni stroj opremljen z gasilnim motorjem

THE Maytag WASHER-TABLE IRONER

V SPOMIN

PRVE OBLETNICE SMRTI MOJE LJUBLJENE
SOPROGE

Frances Meden-Prah

ki je zatisnila svoje trudne oči in za vedno zaspala dne 24. maja, 1930. In je še vedno nepozabljena od dragega soproga.

Predraga Frances! Preteklo je že leto dni, odkar si se za vedno poslovila od nas, toda spomin na Tebe mi ne obledi. Ostala mi boš za vedno v trajnem spominu, dokler se zopet ne snidem s Teboj v večnosti — Žalujoci soprog!

John Prah

Cleveland, O., 25. maja, 1931.

VABILO na PIKNIK

KI GA PRIREDE

Združena društva fare sv. Vida,

V NEDELJO, 31. MAJA 1931

NA ŠPELKOTOVEM VRTU

Vabi se vse rojake od blizu in daleč, da se udeležijo tega piknika. Preskrbljeno bo z vsem najboljšim. Izvrstna godba bo vsem na razpolago. Ne pozabite tega piknika farani sv. Vida! Ves čisti prebitek gre za našo novo cerkev.

Truki bodo vozili od pol ene ure naprej od Nottingham kare.